

1. ΓΙΑΤΙ ΠΟΛΕΜΟΣ ;

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...23/02/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: ...23/02/2022

Σελίδα: 13

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Γιατί πόλεμος;

Το 2012 η Ευρωπαϊκή Ένωση τιμήθηκε με το βραβείο Νομπέλ Ειρήνης «για τον ρόλο της, επί έξι και πλέον δεκαετίες, στην προώθηση της ειρήνης, της συμφιλίωσης, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ευρώπη». Η ειρηνική επίλυση των διαφορών με διαπραγμάτευση και συμβιβασμό έχει καταστεί συστατικό στοιχείο της γενετικής ταυτότητας, του DNA, της ΕΕ και η διατήρηση ειρηνικών σχέσεων μεταξύ των κρατών - μελών θεωρείται πλέον κάτι το αυτονόητο. Η ΕΕ δεν έχει όμως οικονομική αποστολή επιβολής και διατήρησης της ειρήνης σε ολόκληρο τον πλανήτη. Η διατήρηση της παγκόσμιας ειρήνης αποτελεί, σύμφωνα με τον καταστατικό του χάρτη, πρωταρχικό στόχο του ΟΗΕ, με όλους ασφαλώς του περιορισμούς και τις αδυναμίες που γνωρίζουμε. Η ΕΕ ούτε μπορεί ούτε πρέπει να υποκαταστήσει τον ΟΗΕ σε μια τέτοια αποστολή. Πρέπει όμως να χρησιμοποιήσει όλα τα εργαλεία και όλη την τεχνογνωσία της για να αποφευχθεί μια πολεμική σύγκρουση σε ευρωπαϊκό έδαφος που θα είχε καταστροφικές υλικές, πολιτικές και ηθικές συνέπειες.

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗ
ΚΟΥΚΟΥΛΑ

Η ειρηνοποιός συμβολή της ΕΕ υπήρξε καθοριστική στις αρχές της δεκαετίας του 1990, όταν η πτώση του Τείχους του Βερολίνου και η κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης είχαν δημιουργήσει συνθήκες μεγάλης αστάθειας στην Ανατολική Ευρώπη. Η μεσολαβητική παρέμβαση της ΕΕ, με τη συνδρομή των ΗΠΑ, και η καλλιέργεια σχέσεων συνεργασίας με τη Μόσχα λειτούργησαν θετικά και εξασφάλισαν την ομαλή και ειρηνική επανένωση της

ευρωπαϊκής ηπείρου.

Η σημερινή θλιβερή κατάσταση των σχέσεων της Ρωσίας με την ΕΕ και τη Δύση είναι αποτέλεσμα μιας συνεχούς επιδείνωσης που διαρκεί επί δέκα και πλέον χρόνια. Υπάρχει έντονη διαφωνία ανάμεσα στους αναλυτές των διεθνών σχέσεων για τα αίτια που οδήγησαν σε αυτή την αρνητική εξέλιξη. Ορισμένοι αποδίδουν ευθύνες στην αλαζονική συμπεριφορά της Δύσης που οδήγησε τη Μόσχα σε απομόνωση, ενώ άλλοι θεωρούν ότι υπεύθυνη της σημερινής αρνητικής κατάστασης των σχέσεων είναι η ίδια η Ρωσία και ο πρόεδρος Πούτιν. Σήμερα, τη στιγμή που τα τύμπανα του πολέμου ακούγονται ολοένα και πιο δυνατά, η αντιπαράθεση για το «ποιος φταίει» έχει ιστορική αξία αλλά δεν φαίνεται ικανή να προωθήσει κάποια θετική εξέλιξη προς την κατεύθυνση της αποφυγής πολέμου.

Δέκα μόλις χρόνια μετά την εξαιρετική τιμητική διάκριση με το Νομπέλ Ειρήνης, η ΕΕ βρίσκεται αντιμέτωπη με μια μεγάλη πρόκληση: να συμβάλει στη διατήρηση της ειρήνης χωρίς να αποδεχθεί την παραβίαση των αρχών και αξιών που πρεσβεύει.

Η μέχρι τώρα αποτελεσματική ευρωπαϊκή συνταγή για την προώθηση της ειρήνης με «ήπια μέσα», η περίφημη «soft power», θεωρείται από πολλούς ένα ξεπερασμένο εργαλείο στο σημερινό αποσταθεροποιημένο σύστημα διεθνών σχέσεων, ενώ πληθθαίνουν οι φωνές που ζητούν ενίσχυση της κοινής αμυντικής πολιτικής. Είμαι της γνώμης ότι τα αναγκαία βήματα για την ενίσχυση της κοινής ευρωπαϊκής άμυνας δεν θα πρέπει να υποκαταστήσουν τις προσπάθειες προώθησης της ειρήνης με χρήση της επιτυχημένης συνταγής των «ήπιων μέσων».

Μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Κοινωνία των Εθνών - ο ΟΗΕ της εποχής του Μεσοπολέμου - ζήτησε από τον Αϊνστάϊν και τον Φρόιντ να αναζητήσουν τρόπους αποτροπής των πολέμων. Οι ανταλλαγές επιστολών των δύο διανοητών κυκλοφόρησαν σε βιβλιαράκι το 1933 με τον τίτλο «Γιατί ο πόλεμος;». Το Δίκαιο, λέει ο Φρόιντ, είναι η δύναμη κάθε κοινότητας, κάθε κοινωνίας. Το Δίκαιο αυτό δεν μπορεί να επιβληθεί χωρίς τη χρήση βίας. Η διεθνής κοινότητα αλλά και η ΕΕ είναι αδύναμες γιατί δεν διαθέτουν μηχανισμούς επιβολής του Δικαίου. Μέχρις ότου όλοι οι άνθρωποι γίνουν ειρηνιστές, δεν υπάρχει κάτι άλλο να προτείνουμε, καταλήγει απογοητευμένος ο Φρόιντ, προσθέτοντας πάντως ως παραρηγοριά ότι καθετί που προωθεί την πολιτιστική ανάπτυξη των ανθρώπων απομακρύνει τον πόλεμο.

Ο Δημήτρης Κούκουλας διετέλεσε υφυπουργός Εξωτερικών και πρέσβης της ΕΕ στον Λίβανο, στη Βουλγαρία και στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Πρόσφατα κυκλοφόρησε το βιβλίο του «Μην πυροβολείτε την Ευρώπη»